

Bakışın hep aynı yöne odaklandığı yerde aradığımız hiçbir şey yok. Büyük anlatıların gölgesinde kalmış, dipte birikmiş, tozlanmış ama paslanmamış diri zekânın peşindeyiz biz. Zamanın eleğinden kasten düşürülenler, kenara itilenler ve sisteme dahil olmayı bizzat reddedenler burada kendine yer buluyor. Görüş alanı dışında kalan o tehlikeli bölgenin, yani Kör Nokta'nın keşif sahasındasınız artık.

Tersine bir akıntı bu. Müfredata girmeyen, akademide kafa patlatılmayan, başıbozuk veya akıllı gidik klasiklerin yeri. Edebiyatın bilindik kanonuna karşı açılmış bir gedik, bir Tersine-klasikler girişimi. Herkesin bir kör noktası var ve hepsi de bizim suretimizde.

Kör Nokta dizisi tek bir yazarda vücut bulacak olsa, kuvvetle muhtemel bu isim Sigismund Krjijanovski olurdu. Kendisini “bilinmemekle bilinen” bir yazar olarak tanımlayan bu kayıp dehayı, diziye dahil etmesek pek çok şey eksik kalırdı.

Hayattayken birkaç öyküsü yayımlanabildi. Bununla birlikte, dönemin en büyük Rus yazarı Maksim Gorki bile yazarlığını takdir etti. Ama iş Krjijanovski'nin gerçeküstü öykülerini yayımlamaya geldiğinde, ret mektubunda şöyle yazacaktı: “Günümüzde; düşünceye değil eyleme, kelimelere değil gerçeklere dayanan yepyeni bir bilgi felsefesi kuruyoruz.”

İnanıyoruz ki artık düşüncenin ve kelimenin, aritmetikten ziyade cebrin... yani Krjijanovski'nin vakti geldi.

SİGİZMUND KRİJANOVSKI

Gelecekte Anılar

Özgün İsmi: Воспоминания о будущем
© 2026, Tersine Kitap

Tersine Kitap - 8
Kör Nokta - 3

Rusça Aslından Çeviren: Hazal Yalın
Editör: Tuğçe Nida Gökırmak, Yankı Enki
Düzeltili: Alican Saygı Ortanca
Kapak ve İç Tasarım: Hamdi Akçay

1. Baskı, Temmuz 2026, İstanbul
ISBN: 978-625-92642-7-1

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım amacıyla yapılacak alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmadan hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz. Bu kitabın herhangi bir bölümü, yapay zekâ teknolojileri ya da sistemlerinin geliştirilmesi amacıyla hiçbir şekilde kullanılamaz veya çoğaltılamaz.

Baskı ve Cilt

Çınar Matbaacılık ve Yay. San. Tic. Ltd. Şti.
İkitelli OSB Mah. Çevre Sosyal Tesisleri Sk.
No:3 İç Kapı No: 1B1 Başakşehir / İstanbul
Tel: 0 212 628 96 00
Sertifika No: 45103

Tersine Kitap Yayıncılık Basın Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi

Sertifika No: 80569
Caferağa Mah. Şifa Sk. No: 19
Kadıköy / İstanbul

tersinekitap.com

f @ x d v tersinekitap
info@tersinekitap.com

**SİGİZMUND
KRJIJANOVSKI**

**GELECEKTEN
ANILAR**

Çeviren: Hazal Yalın

tersine

İÇİNDEKİLER

Quadraturin	7
Aklın On Üçüncü Kategorisi	19
Kitap Ayracı	28
Tali Hat	73
Kızıl Kar	97
Başkasının Konusu	115
Gelecekte Anılar	153

QUADRATURIN

I

Kapı dışarıdan usulca vuruldu. Bir defa. Ara. Tekrar – azıcık daha yüksek sesle, azıcık daha sertçe. İki defa.

Sutulin karyoladan doğrulmadan alışkanlıkla ayağını sesin geldiği yere uzattı (her zamanki hareketi), ayak parmağını kapı koluna geçirdi, çekti. Kapı ardına kadar açıldı. Eşikte başı pencerenin üst pervazında, uzun boylu, kır saçlı, pencereden sızan alacakaranlığın rengine bürünmüş bir adam dikiliyordu.

Sutulin ayağını karyoladan indirmemişti ki ziyaretçi içeri adım attı, kapıyı sessizce kapadı ve maymun gibi uzun kolunun altından sarkan evrak çantasını önce bir sonra diğer duvara çarptıktan sonra dedi ki:

“Aynen: Kibrit kutusu.”

“Ne?”

“Diyorum ki, odanız tam bir kibrit kutusu. Kaç metre-kare burası?”

“Sekiz küsur.”*

“Bak sen. Müsaade eder misiniz?”

Sutulin ağzını açamadan ziyaretçi karyolanın kıyısına oturdu, aceleyle tıkış tıkış evrak çantasını açtı. Sesini neredeyse fısıldar gibi alçaltarak devam etti:

“Maruzatımı arz edeyim. Gördüğünüz gibi, bendeniz,

* 1926 RSFSC konut yasasına göre kişi başına düşen asgari sıhhi yaşam normu 8,2 metrekare olarak belirlenmişti. (e.n.)

yani biz, hani nasıl denir, bir şeyler yapıyoruz... daha ziyade deneyler. Şimdilik duyurulmuyor. Gizlemeyeceğim: Tanınmış bir yabancı şirket konuyla ilgili. Işığı mı açayım? Yok, gerek yok; sadece bir dakika. Diyeceğim, açıkçası bu şimdilik bir sır... odaları büyütmek için bir yöntem. Buyurun, denemez misiniz?”

Yabancınn eli çantasından çıkıp Sutulin’e sıradan boya tüplerini andıran, vidalı kapağı sımsıkı kapalı daracık, koyu renkli bir tüp uzattı. Sutulin dalgın bir tavırla çevirdi parmaklarında kaygan tüpü ve oda karanlık olmasına rağmen etiketindeki kabartma baskılı kelimeyi seçti: QUADRATURIN. Gözlerini kaldırdığında karşısındakinin hareketsiz bakışlarıyla karşılaştı.

“Ne dersiniz, alıyor musunuz? Fiyatı mı? Rica ederim, *gratis*. Sadece reklam için. Yalnız,” misafir aynı evrak çantasının içinden çıkardığı bir ofis defterinin sayfalarını karıştırmaya koyuldu, “tabiri caizse, şu teşekkür defterine basit bir imza. Kurşunkalem mi? İşte kurşunkalem. Nereye mi? Şurası, üçüncü sütun.”

Misafir imzayı hızla çiziktirdikten sonra doğruldu, sertçe sırtını döndü, kapıya doğru adımladı – bir dakika sonra Sutulin ışığı açmış, hayretle kalkmış kaşlarının altından apaçık okunan harflere bakıyordu: Quadraturin.

Daha dikkatli bir incelemenin ardından bu çinko paketin patentli mal üreticilerince sık sık yapıldığı gibi ince, şeffaf bir kâğıtla sarıldığı ve kâğıdın uçlarının da ustalıklı birbirine yapıştırıldığı açığa çıktı. Sutulin, Quadraturin’in kâğıt kılıfını çıkardıktan sonra şeffaf parlak paketin altından görünen rulo yapılmış kâğıdı açtı ve okumaya başladı:

KULLANMA TALİMATI

Bir çay kaşığı Quadraturin esansını bir bardak suda erittikten sonra bu solüsyonu bir parça pamuk veya

temiz bir beze emdirip genişletilmesi amaçlanan odanın iç duvarları sıvanır. Karışım hiçbir leke bırakmaz, duvar kâğıdına zarar vermez ve yan etki olarak tahta-kurularından kurtulmaya yardım eder.

Sutulin o âna kadar sadece şaşkıındı. Şimdiyse şaşkınlığı başka, endişe verici, keskin bir duyguyla iyice artmaya başlamıştı. Kalktı, o köşeden bu köşeye voltaya koyuldu ama ufacık odanın köşeleri birbirine fazlasıyla yakındı; gezintisi neredeyse topukları üzerinde tek bir dönüşten ibaretti. Sutulin birden duruverdi, oturdu ve gözlerini kapadı, şu şekilde başlayan düşüncelere daldı: peki ya... eğer... ya birden... Solda, kulağına bir karış mesafede biri duvara demir bir kabara çakıyordu, sık sık ıskalayan çekiç ise Sutulin'in kafasına nişanlıymuş gibi gümlüyordu. Şakaklarını elleriyle ovuşturup gözlerini açtı: Kara tüp, yatağın, pencere pervazının ve duvarın arasına her nasılsa sıkışmış daracık sehpanın ortasında yatıyordu. Sutulin kapağın dişlerini kırdı, çevirip açtı. Yuvarlak yarıktan acımsı bir baharat kokusu yayıldı. Koku, burun deliklerini tatlılıkla genişletti.

“Deneyelim bakalım. Ne olacaksa.”

Quadraturin'in yeni sahibi ceketini çıkarıp deneye girdi. Tabure kapıya itildi, karyola odanın ortasına çekildi. Masa karyolanın üzerine yüklendi. İçinde sarıya çalan şeffaf, camsı bir sıvı bulunan tabağı döşeme tahtaları üzerinde itmeye başladı, bir taraftan da tabağın ardından emekleyerek gidiyor ve gayet düzenli bir şekilde kurşunkaleme sarılı mendili Quadraturin'e batırıp tahtaların ve duvar kâğıdının üzerine sürüyordu. Oda da hakikaten, bugünkü o adamın dediği gibi, kibrit kutusuna benziyordu. Ama Sutulin ağır ağır, muntazam çalışıyor, tek bir köşeyi bile sıvanmamış bırakmamak için gayret ediyordu. Zor işti bu çünkü sıvı gerçekten de en ufak leke bırakmadan ânında buharlaşıyor veya

sürüldüğü yerde emiliyordu (seyreltmemişti), yalnız giderek daha keskin ve baharatlı gelen kokusu başını döndürüyor, parmaklarını dolandırıyor ve yere yapışık dizlerini neredeyse titretiyordu. Döşeme tahtaları ve duvarların alt tarafı bitince tuhaf bir şekilde dermansız kalmış ve ağırlaşmış bacaklarının üzerinde doğruldu, ayakta çalışmaya devam etti. Ara sıra esanstan eklemek gerekiyordu. Tüp azıcık boşalmıştı. Dışarıda gece çökmüştü. Sağ taraftaki mutfaktan bir vida uğultusu gelmeye başladı. Daire halkı uykuya hazırlanıyordu. Deneyci gürültü etmemeye çalışarak elinde esansın kalamıyla birlikte yatağın üzerine tırmandı, oradan da eğreti duran masaya. Sadece tavanın Quadraturin’lenmesi kalmıştı. O anda biri duvarı yumrukladı:

“Ne yapıyorsunuz orada! Millet uyuyor, buysa kalkmış...”

Sese dönen Sutulin sakar bir hareket yaptı: Kaygan tüp elinden fırladı, aşağı düştü. Sutulin dengesini dikkatle korudu, kurumuş fırçayla birlikte döşemeye indi ama çok geçti. Tüp boştu, etrafında baygınlık veren bir koku hâkimdi ve döküldüğü yerdeki leke de hızla kuruyordu. Yorgunluktan duvara tutunarak (sol taraftakiler gene homurdandılar) son bir çabayla eşyaları yerli yerine koydu ve soyunmadan kar-yolaya yığıldı. Zifiri bir uyku çullandı üzerine; tüp de adam da bomboştu.

II

İki ses fısıltıyla konuşmaya başladı. Sonra bu ses, bir ses basamağından diğerine tırmanarak *-piano*’dan *mezzo-forte*’ye, *mezzo-forte*’den *forte*’ye, ardından *fortissimo*’ya ulaşarak–Sutulin’in uykusunu delip geçti.

“Rezalet bu. Bana bak, böyle pıtrak gibi ortaya çıkan kiracılar istemiyorum... Bu ne yaygara böyle?!”

“Çöpe atacak halim yok ya...”

“Beni ilgilendirmez. Size en başından söylendi: Ne köpek, ne kedi ne de çocuk...” Bu sözleri, Sutulin’in uykusunu büsbütün darmadağın eden öyle şiddetli bir *fortissimo* takip etti ki Sutulin yorgunluktan birbirine yapışmış gözkapaklarını henüz açmadan, alışıldık bir hareketle üzerinde saatin durduğu masanın kenarına doğru uzandı. İşte her şey o an başladı: Eli havayı yoklayarak uzun süre ileriye uzandı; ne saat vardı ne de masa.

Sutulin ânında gözlerini açtı. Bir saniye sonra yatakta doğrulmuş oturuyor, şaşkınlık içinde odayı süzüyordu. Genellikle tam burada, başucunda duran masa, yarım yamalak tanıdığı, geniş ama biçimsiz bir odanın tam ortasına doğru uzaklaşmıştı.

Eşyaların hepsi aynıydı: Masanın peşi sıra ileriye doğru sürünen aşınmış ve güdük kilim, fotoğraflar, tabure, duvar kâğıdındaki sarı desenler... Fakat tüm bunlar, esneyip genişlemiş bu kübik odanın içinde alışılmadık bir şekilde, birbirinden çok uzaklara dağılmıştı.

“Quadraturin,” diye geçirdi içinden Sutulin, “müthiş bir etki bu.”

Derhal mobilyaları bu yeni mekâna göre ayarlamaya koyuldu. Ancak bir türlü olmuyordu: Yatağın ayak ucuna doğru geri çekilen kısacık kilim, yerin aşınmış, çıplak taltalarını açığa çıkarıyordu; alışkanlık icabı başucuna konan masa ve tabure ise, daha önce dar açılardan ve masanın gölgesinin ustalıkla gizlediği, dışarı taşmış envaiçeşit döküntüyle dolu, örümcek ağları bağlamış o boş köşeyi açığa çıkarıyordu. Sutulin, her bir detayı dikkatle inceleyerek, âdeta karesi alınarak büyümüş bu yeni dörtgenini yüzünde muzaffer ama hafiften ürkmüş bir gülümsemeyle dolaşırken, odanın her yöne eşit bir şekilde büyümediğini hoşnutsuzlukla fark etti: Dıştaki köşe kütleşerek duvarı çarpık bir şekilde dışarı itmişti, iç köşelerde ise Quadraturin’in etkisi açıkça daha zayıftı.

Sutulin solüsyonu ne kadar özenle sürmüş olsa da, deney biraz dengesiz sonuçlar vermişti.

Daire efradı uyanmaya başlamıştı. Kapının önünden insanlar gelip geçiyordu. Lavabonun kapısı çarpıyordu. Sutulin eşiğe çıktı ve anahtarı sağa çevirdi. Sonra elleri arkasında bu köşeden öbürüne gitmeyi denedi – başardı. Neşeyle gülmeye başladı. İşte, sonunda. Ama o an düşündü: ayak seslerini şu duvarların ardından, sağdan, soldan, arkadan duymasınlar... Bir dakika hareketsiz dikildikten sonra hızla eğildi –birden şakağında dünkü o keskin, ince ağrı yeniden başladı– terliklerini çıkarıp çoraplarıyla sessiz adımlarla keyifli bir gezintiye başladı.

“Girebilir miyim?”

Evsahibesinin sesi. Kapıya yaklaştı, anahtara sarıldı ama hemen hatırladı: Olmazdı.

“Giyiniyorum. Biraz bekleyin. Hemen çıkacağım.”

“Her şey yolunda ama zorlaşıyor. Diyelim kapıyı kilitlesem, anahtarı da yanımda... Ama ya anahtar deliği? Pencere de var; perde çekmek lazım. Bugünden tezi yok.” Şakağındaki ağrı hafifledi, sızıya dönüştü. Sutulin aceleyle topladı kâğıtları. İşe gitme vaktiydi. Giyindi. Ağrıyı kasketinin içine sıkıştırdı. Kapıya kulak verdi: Kimse yok gibiydi. Çabucak açtı. Çabucak çıktı. Çabucak çevirdi anahtarı. Tamamdır.

Evsahibesi sabırla bekliyordu koridorda.

“Sizinle şu, adı neydi, onun hakkında konuşacaktım. Düşünebiliyor musunuz, apartman idaresine dilekçe vermiş, neymiş efendim...”

“Duydum. Devam edin.”

“Sizlik bir şey yok. Sizin o sekiz metrekairelik odadan koparabilecekleri bir şey yok. Ama benim yerime koyun kendinizi...”

“Acele var.” Kasketini salladı, ardından basamaklar.

III

Sutulin daireden dönerken bir mobilya mağazasının vitrininin önünde durdu: uzun, kavisli bir kanep, katlanmış yuvarlak bir masa... iyi olurdu olmasına ya herkesin gözü önünde, kimse bir şey sormadan nasıl getirecekti? Düşün düşün olmuyordu...

Bir metre kanarya sarısı kumaş alması gerekti (perde niyetine). Yemekhaneye uğramadı, iştahı kaçmıştı. Çabucak gitmeliydi eve, orada her şey daha kolay: acele etmeden düşünüp taşınmak, etrafı incelemek, hale yola koymak. Anahatarı odanın kapısına sokarken etrafına bakındı – dikizleyen olmasındı? Yok. İçeri girdi. Işığı yaktı ve elleri duvara yayılmış, kalbi şaşkınlıktan güm güm çarparak etrafa baktı: *Bunu hiç hesap etmemişti* – katiyen.

Quadraturin işini görmeye devam etmişti. Evsahibesinin dışarıda olduğu sekiz-dokuz saatte duvarları şöyle bir kulaç daha ayırmıştı; görülmez iplerle bağlı gibi döşeme tahtaları daha ilk adımında org boruları gibi çınladı. Tüm oda gerilmiş, hilkat garibesi gibi çarpılmış, ürkütücü ve acı verici bir hal almaya başlamıştı. Sutulin soyunmadan oturdu tabureye ve ferah, aynı zamanda üstten basık tabuta bakarken bu beklenmedik sonucun nedenlerini anlamaya çalıştı. O anda hatırladı: Tavanı sıvamadan bırakmıştı, esans yetmemişti. Böylece büyüme sadece yanlara ve uzunlamasına olmuş ama bir karış bile yükselmemişti.

“Dur. Bu Quadraturin zımbırtısını durdurmak lazım. Yoksa ben...” Avuçlarını şakaklarına bastırdı, sabahtan beri kafatasının altında biriken yakıcı ağrının matkabı çevirmeye devam etmesini dinledi. Karşı apartmandaki pencereler karanlıktı gerçi ama Sutulin gene de sarı bezi perde gibi gerdi. Baş hâlâ sızlıyordu. Sessizce soyundu, ışığı kapatıp yattı. İlkın kısa bir uyku geldi, sonra tatsız bir duyguyla uyandı.

Battaniyeye sıkıca sarındı, tekrar uykuya daldı; ama o tatsız endişe hissi uykusunda tekrar geldi. Bir avucunun üzerinde doğruldu, boştaki eliyle etrafını yokladı: Duvar yoktu. Kibrit çıktı. Sonrasında aleve üfledi, kollarıyla öyle sıkı sardı ki dizlerini, dirsekleri çatırdadı. “Lanet olasıca, büyüyor.” Dişlerini gıcırdatıp süzüldü karyoladan, gürültü etmemeye çalışarak usulca önce yatağın ön tarafına, sonra da duvar sıra arka ayaklarına ilerledi. Hafif bir titreme başlamıştı. Daha fazla ışık yakmadan ısınmak için köşedeki çiviye asılı paltosunu aradı. Ama duvardaki çengel dünkü yerinde değildi; duvar boyunca birkaç saniye boyunca dolanması gerekti, sonunda kürküne dokundu. Sutulin bunun ardından o uzun ve şakağındaki ağrı gibi bitmez gecede başını ve dizlerini duvara yapıştırıp iki defa daha uyandı, karyolanın ayakları dibinde yeniden dolandı. Bunu mekanik, halsiz ve ölü gibi yaptı; etraf karanlık olmasına rağmen gözlerini açmamaya çalışarak – böylesi daha iyiydi.

IV

Sutulin ertesi gece dairedeki vazifesini bitirip alacakaranlıkta odasının eşiğine yaklaşırken adımlarını hızlandırmadı, içeri girdiğinde de ne bir korku ne şaşkınlık yaşadı. Alçak, uzun tavanda uzakta bir yerde sarı ışığı devasa ve ölü ama bomboş kışlayı dolduran karanlık köşelere (daha geçen gün, Quadraturin’den önce tikiş tikiş ama gene de diri ve sıcak meskenine) güçlükle ulaşan donuk on altı mumluk ampul yanınca adımlarını saymaya çalışarak odanın perspektifi bozulmuş kare şeklindeki sarıya çalan penceresine uysalca ilerledi. Oradan, pencere kenarındaki köşeye acınası ve ürkütücü bir şekilde sıkıştırılmış yatağından, yüreğinin derinlerine kök salan bir acıyla, parkelere yapışmış gölgelerin sallanışına, alçak ve düz tavan çıkıntısına boş ve yorgun gözlerle

baktı. “Bak řu işe, tüpten bir şey sıkılır, katlanır, kare kareyle çarpılır, kare kareyle. Bir hal çaresi bulmak lazım; bulamazsan daha da büyüyecek ve...” Ansızın kapı yumrukla sertçe dövüldü.

“Yurttaş Sutulin, evde misiniz?”

Aynı yerden evsahibesinin boğuk, güçlkle duyulan sesi: “Evde. Uyuyordur herhalde.”

Sutulin’i ter bastı: “Ya yetişemezsen, bir de erken çıkarlarsa...” Ve adımlarını sessizce atmaya çalışarak (uyuduğumu sansınlar) karanlıkta kapıya doğru uzun bir yürüyüş tutturdu. Varmıştı.

“Kim o?”

“Açsanıza kapıyı, ne bekliyorsunuz? Ölçüm komisyonu. Ölçüp gideceğiz.”

Sutulin kulağını kapıya dayayıp kaldı. İncecik tahtanın ardından ağır çizme sesleri geliyordu. Odaların numarası söyleniyordu.

“Şimdi buraya. Açın.”

Sutulin tek eliyle düğmenin başını kavradı, tavuğun başını çevirdikleri gibi çevirmeye davrandı; ışık önce parladı, sonra çatırdadı, sessizce söndü. Kapı gene yumrukla dövüldü: “Hadi!”

O zaman Sutulin anahtarı sola çevirdi. Kapının aralığından içeriye kapkara, geniş bir siluet süzüldü.

“Işığı yakın.”

“Ampul patladı.”

Sol eliyle kapının tokmağına sarıldı, sağ eliyle de yanan kabloya; genişleyen mekânın görünmesini engellemeye çalışıyordu. Kara siluet geri doğru bir adım attı.

“Kibriti olan var mı? Kutuyu versene. Bakalım gene de. Vazife muntazam yapılmalı.”

Evsahibesi ansızın bağırdı:

“Görecektir ne var? Sekiz arşınlık yere sekiz defa bakılır mı!

Ölçünce gökyüzü genişlemiyor ya! Kendi halinde bir adam, işten gelmiş yatmış, uyutmuyorsunuz. Ölç babam ölç. Oysa metrekaresinden fazlası olanları, siz...”

“Doğruya doğru,” diye homurdandı kara kütle ve o çizmeden bu çizmeye sallandı, kapı yavaşça, neredeyse şefkatle ışığa boğuldu. Sutulin ise dört köşe, her saniye büyüyen ve yayılan karanlığın orta yerinde pamuktanmış gibi gevşeyen bacaklarının üzerinde bir başına kalakaldı.

V

Ayak seslerinin yitmesini bekledi, sonra hızla giyindi ve dışarı çıktı. Gene gelen olur, kimi ölçmeye, kimi ölçmemeye, az mı iş var! İyisi mi burada düşünüp taşınmalı – şu köşe başından diğerine. Geceye doğru bir rüzgâr başladı; çıplak ve dermansız ağaç dallarını sallıyordu, gölgeleri savuruyordu, borularda uğulduyor, duvarları dövüyordu – yıkmaya çalışır gibiydi. Sutulin şakağındaki zonklayan ağrıyı rüzgârın darbelerinden gizleyip yürüyor, kâh bir gölgeye dalıyor, kâh sokak lambasının ışığında yıkanıyordu. Ansızın rüzgârın kaba darbelerinin arasından bir şey usulca, okşarcasına dirseğine dokundu. Dönüp baktı. Kara konturlarını döven tüylerin altında kısılmış ihtiraslı gözlerle bakan tanıdık bir yüz. Havanın uğultusunda zorlukla duyulan bir ses: “Tanısanıza artık beni. Öyle başını çevirip bakmak yok. Hem bir selam verin bakayım. Hah, şöyle.”

Kadının rüzgârın geriye savurduğu hafif siluet keskin ve sivri topuklarının üzerinde dikilmiş, boyuneğmezlik ve kavga atılma kararlılığı duruşundaydı.

Sutulin kasketinin siperliğini aşağı eğdi: “Ama siz şehirden ayrılacaktınız, hâlâ burada mısınız? Demek bir şeyler engel oldu...”

“Evet. Tam olarak bu.”